

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023, 1.–4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna lax- og silungsveiði og fiskræktar (bætt lagaumgjörð).
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Atvinnuvegaráðuneytið
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já ☒ Nei
Dags.	27.11.2025

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni.

Við undirbúning og vinnslu frumvarps til laga um lagareldi hefur atvinnuráðuneytið orðið þess áskynja að mikil þörf sé á endurskoðun á regluverki og framkvæmd á málefnasviði lax- og silungsveiða en margvísleg skörun á sér stað á milli þess og regluverks á málefnasviði lagareldis. Enn fremur hafa stofnanir ráðuneytisins og hagsmunaaðilar bent á nauðsyn þess að taka upp margvísleg atriði á málefnasviði lax- og silungsveiða en núverandi lagaumgjörð er frá árinu 2006.

Með frumvarpinu eru lagðar til breytingar sem hafa það að markmiði að styrkja lagaumgjörð um lax- og silungsveiði og fiskrækt í ám og vötnum. Frumvarpið tekur m.a. til breytinga á lögum um lax- og silungsveiði, 61/2006, lögum um fiskrækt, nr. 58/2006, og lögum um Fiskræktarsjóð, nr. 72/2008.

2. Hvert er úrlausnarefnið?

Úrlausnarefnið er að skerpa á tilteknum ákvæðum laga um lax- og silungsveiði, 61/2006, lögum um fiskrækt, nr. 58/2006, og lögum um Fiskræktarsjóð, nr. 72/2008. Í dag er stunduð fiskrækt víða um land en eftirlitsheimildir til Fiskistofu og Matvælastofnun til að fylgjast með starfseminni hefur skort. Eins er hugtakanotkun milli framangreindra laga oft á tíðum ósamræmd og er ætlunin með frumvarpinu að bæta úr því.

Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

Sjá lið A2

B. Markmið

1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki.

Stefnu stjórnvalda á málefnasviðinu má leiða út frá núgildandi lögum um fiskrækt, nr. 58/2006, og lögum um Fiskræktarsjóð, nr. 72/2008. Í markmiðisákvæði laga um fiskrækt segir að markmið laganna sé að stuðla að fiskrækt í ferskvatni en að við framkvæmd laganna skuli þess þó ávallt gætt að sem minnst röskun verði á vistkerfi ferskvatns og á villtum ferskvatnsfiskstofnum og að sjálfbærri nýtingu þeirra sé ekki stefnt í hættu.

2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda.

Markmið lagasetningarinnar er að tryggja að fiskrækt valdi sem minnstri röskun á vistkerfinu, þ. á m. á villtum laxfiskum.

C. Leiðir
1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það? Ef ekkert verður aðhafst getur það leitt til óviðunandi eftirlit með fiskrækt sem getur og óafturkræfra áhrifa á vistkerfi ferskvatns og villtra laxfiska. 2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið. Önnur úrræða eru ekki talin tæk 3. Mögulegar leiðir við lagasetningu. Talið er skilvirkast að leggja fram umrætt frumvarp sem breytir lögum um lax- og silungsveiði, 61/2006, lögum um fiskrækt, nr. 58/2006, og lögum um Fiskræktarsjóð, nr. 72/2008.
D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?
1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni. Til stendur að leggja fram frumvarp sem breytir tilteknum lagaákvæðum laga um lax- og silungsveiði, 61/2006, lögum um fiskrækt, nr. 58/2006, og lögum um Fiskræktarsjóð, nr. 72/2008. 2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott. - Samræming á hugtökum - Bæta skýrslugjöf vegna fiskræktar - Tryggja kröfur um að ekki verði notaðir kynblendingar í fiskrækt, s.s. með DNA greiningu. - Almenn ákvæði um fiskrækt þarf að tengja betur við fiskræktaráætlanir sem veiðifélög og veiðiréttarhafar leggja fram. - Innleiða viðurlagaákvæði í lög um fiskrækt en engin slík ákvæði eru í núgildandi lögum. - Skilyrða úthlutanir úr Fiskræktarsjóði við samþykkt fiskræktaráætlun - Endurskoðun á veiðitíma lax
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar
1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga? Nei, ekki er gert ráð fyrir því. 2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Nei 3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til? Nei
F. Samráð
1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Landssamband veiðifélaga Hafrannsóknastofnun Fiskistofa Matvælastofnun Aðilar sem stunda fiskrækt og aðrir þeim sem koma að málefninu 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta?

Nei 3. Samráð sem þegar hefur farið fram. Ekkert formlegt samráð hefur farið fram. 4. Fyrirhugað samráð. Drög að frumvarpinu munu verða birt í samráðsgátt stjórnvalda.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal. Ekki er gert ráð fyrir að áformað frumvarp muni hafi áhrif á fjárhag ríkisins umfram það sem þegar er gert ráð fyrir í fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar.
H. Næstu skref, innleiðing
1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina? Áætlað er að drög að frumvarpi verði birt á samráðsgátt stjórnvalda í desember til janúar 2026. 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Reiknað verður með hæfilegum aðlögunartíma fyrir hagsmunaaðila og stofnanir vegna Innleiðingar. 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? Gott samráð við hagsmunaaðila og stofnanir. 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu. Markvissari fiskræktaráætlanir og bætt skil á þeim. 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Já, fyrirhugað er að gagnanna verði aflað hjá Fiskistofu.
I. Annað
J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað. 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum.